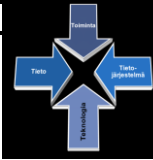

Kokonaisarkkitehtuurikuvaus Kansallinen palveluväylä

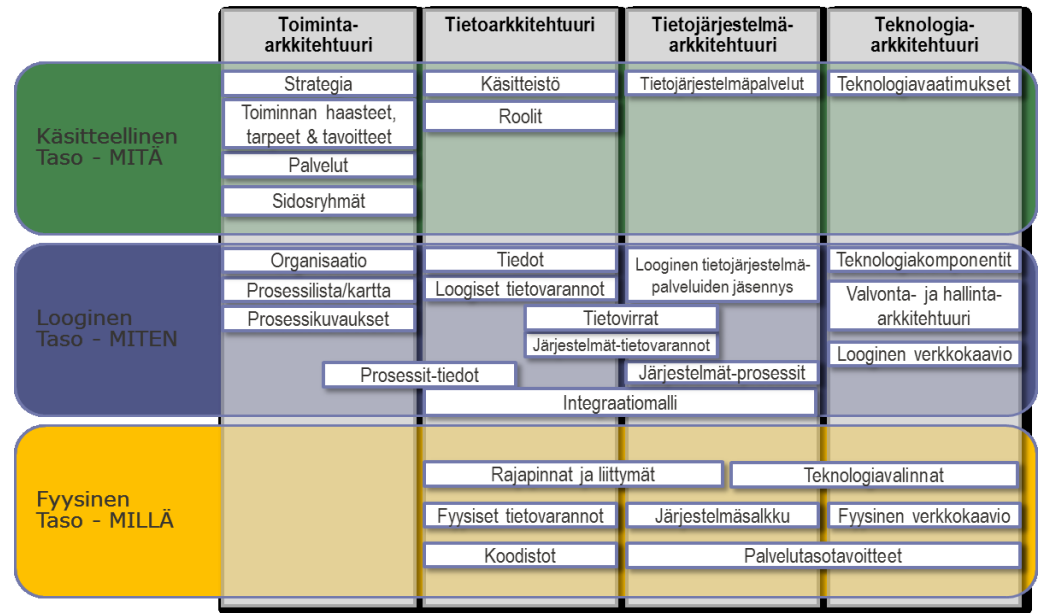
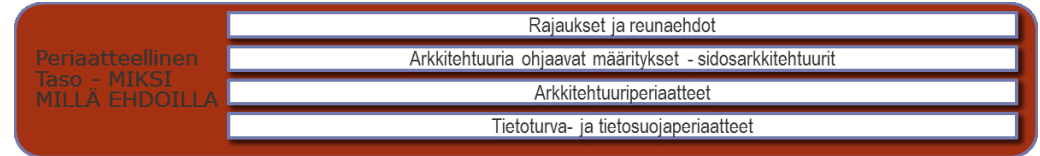

Tavoitetila

Versio 0.95
Pvm: 2.9.2013

	Kuvauspohjat / välilehdet	Tarkennukset kuvaamisesta	Kuvataanko tässä työssä?
Periaate- taso - Milla ehdoilla	Arkkitehtuuridokumentaatio		Ei
	Rajaukset ja reunaehdot	Kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuurityön rajaukset	Kyllä
	Sidosarkkitehtuurit	Keskeisimmät integraatioratkaisuja ohjaavat sidosarkkitehtuurit	Kyllä
	Lainsäädäntö	Tiedonvaihtoa ja käyttöä rajaava keskeinen lainsäädäntö	Kyllä
	Arkkitehtuuriperiaatteet		Kyllä
	Tietoturva- ja tietosuojaperiaatteet	Kuvattu vain yleisellä tasolla	Kyllä
Käsitteellinen taso - MITÄ	Strategia		Ei
	Toiminnalliset vaatimukset ja tavoitteet	Yleiset palveluväylän tavoitteet	Kyllä
	Palvelut	Vain yleinen palvelujen rakenne. Ei tässä excelissä	Kyllä
	Käsitteet / termit	Vain palveluväylän komponenttien termistö	Kyllä
	Roolit	Vain keskeisimmät toimija- ja henkilöroolit	Kyllä
	Tietojärjestelmäpalvelut	Palveluväylän sisäiset tietojärjestelmäpalvelut	Kyllä
Looginen taso - MITEN	Teknologia-vaatimukset		Ei
	Organisaatio	Kannattaa täydentää organisaatiokuvausta	Ei
	Prosessilista	Kansallisen palveluväylän prosessit yleiskuvatasolla	Kyllä
	Prosessikuvaukset	Vaiheiden kuvaukset ja visuaalisoinnit kuvataan en välineillä	Ei
	Tiedot	Vain palveluväylässä käytettävä sanomarakenne. Ei tässä excelissä	Kyllä
	Loogiset tietovarannot	Vain kansallisen palveluväylän sisäiset tietovarannot	Kyllä
	Prosessit-tiedot -riippuvuustaulukko		Ei
	Loogiset tietojärjestelmäpalvelut	Ks. Tietojärjestelmäpalvelut ja looginen tietojärjestelmäpalvelujäsennys	Kyllä
	Looginen tietojärjestelmäpalvelujäsennys	Kuva, ei sisälly tähän excel-pohjaan	Kyllä
	Tietovirrat	Sanomakulkuesimerkit	Kyllä
	Järjestelmäpalvelut-tietovarannot -riippuvuustaulukko		Ei
	Järjestelmäpalvelut-prosessit -riippuvuustaulukko		Ei
	Integraatiomalli	Sanallinen kuvaus, ei sisälly tähän excel-pohjaan	Ei
	Teknologia-komponentit		Ei
Valvontakohteet		Kyllä	
Looginen verkkokaavio	Kuva, ei sisälly tähän excel-pohjaan	Kyllä	
Fyysinen taso - MILLÄ	Rajapinnat ja liittymät	Vain yleinen rajapintakuvaus, ei tässä excelissä	Kyllä
	Fyysiset tietovarannot		Ei
	Koodistot		Ei
	Järjestelmäsalkku		Ei
	Fyysinen verkkokaavio	Kuva, ei sisälly tähän excel-pohjaan	Ei
	Teknologia-avainnat		Ei
	Kohteiden palvelutasotavoitteet		Ei

Kuvauspohjan versio: Kartturi 2.2

Sidosarkkitehtuurit	Velvoittavuus	Kuvaus, keskeinen sisältö	Vastuutaho
Integraatio- ja tiedonvälityspalveluja koskevat sidosarkkitehtuurit			
Integraatiopalvelujen toimialakohtaisia sidosarkkitehtuureja			
EU:n EMCS-arkkitehtuuri	Ohjaava	Tätä täydentää Finseed-arkkitehtuuri. Excise Movement and Control System. Se on sähköinen järjestelmäkokonaisuus, jonka avulla valvotaan koko EU:ssa yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden eli alkoholin, alkoholijuomien, tupakan ja nestemäisten energiatuotteiden verottomuusjärjestelmässä tapahtuvia siirtoja	EU-komissio
EMEA EudraVigilance gateway	Velvoittava	The EudraVigilance Gateway. EudraVigilance is EMEA's new European data-processing network and database management system for the exchange, processing and evaluation of expedited Individual Case Safety Reports (ICSRs) in pharmacovigilance related to all medicinal products authorized in the European Union.	EMEA
epSOS	Velvoittava	epSOS aims to design, build and evaluate a service infrastructure that demonstrates cross-border interoperability between electronic health record systems in Europe. In a first phase: - Patient Summary: access to important medical data for patient treatment - Cross-border use of electronic prescriptions ("ePrescription" - or "eMedication" systems) In a second phase (epSOS enlargement phase): - Integration of the 112 emergency services - Integration of the European Health Insurance Card (EHIC) - Patient access to their data	EU-komissio
Pankkien sanomastandardit	Velvoittava	Pankkisanomastandardit rahasiirroille	
Sähköiset laskustandardit	Velvoittava	eInvoice-standardit	
eReseptin integraatioarkkitehtuuri	Ohjaava	ks. Kunta-IT:n tuotokset 2011	VM / Kuntaliitto
Olemassa olevat kansalliset toteutukset			
Valtionhallinnon integraatiopalvelu (VIA)	Huomioitava	Valtion IT-palvelukeskuksen ylläpitämä palvelu, jonka avulla palvelua käyttävät asiakkaat voivat siirtää digitoituja tietoja (sanomia) eri tietojärjestelmien ja tietolähteiden välillä – joko asiakkaan omien tietojärjestelmien välillä tai omien tietojärjestelmien ja muiden organisaatioiden tietojärjestelmien välillä. Integraatiopalvelu on turvallinen, luotettava ja tehokas tapa yhdistää tietojärjestelmät ja varmistaa niiden välinen tiedonsiirto.	Valtiokonttori / VIP
KanTa	Ohjaava	KANTA-integraatiomäärittely. Huom. Laajenee mahdollisesti sosiaalihuollon tietojen vaihtoon (KanSa)	Kela, ohjaus STM ja THL
Käynnissä olevat tai käynnistyvät tietojen vaihtoon suoraan liittyvät hankkeet			
Perustietovarantojen viitearkkitehtuuri	Ohjaava	Kansallisten perustietovarantojen käytön ja toteutuksen viitearkkitehtuuri. Tekeillä kesällä 2013	VM/JulkiCT
Kansallinen sähköinen identiteettihanke, kansalaisen tunnistaminen	Huomioitava	Suunnitteluvaiheessa kesällä 2013	VM/JulkiCT

Muut integraatiopalveluita koskevat sidosarkkitehtuurit			
	STM:n Kanta-välittäjätahon auditointikriteeristö	Ohjaava	Sisältää potilastietoja ja sähköisiä lääkemääräyksiä välittävän välittäjätahon turvallisuusvaatimukset
	Sote-sektorin alueelliset integraatoratkaisut ja liityntäpisteet	Huomioitava	Useita. Esim. HUS-alueen Alli/Navitas-palvelu
	Organisaatioiden sisäiset integraatio- ja palveluväyläratkaisut	Huomioitava	Useita, organisaatiokohtaisia. Ks. Esim. Kunnan sähköisen asioinnin arkkitehtuuri
	Kuntien KY-verkko	Huomioitava	Kuntien yhteisen tietoliikenneinfrastruktuurin kehittämisprojekti
	Viron X-road -palveluväyläratkaisu	Huomioitava	Kansallinen palveluväyläratkaisu Virossa. Perustuu hajautettuun verkostoon.
	Ruotsin SHS-palveluväyläratkaisu	Huomioitava	Kansallinen palveluväyläratkaisu Ruotsissa. Perustuu hajautettuun verkostoon.
	Belgian Federal Service Bus	Huomioitava	Kansallinen palveluväyläratkaisu Belgiassa. Perustuu keskitettyyn integraatiovälineeseen.
Kansalliset sidosarkkitehtuurit ja määräykset			
Julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuri			
	JHKA	Velvoittava	Julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuri
	Sähköisen asiakaspalvelun viitearkkitehtuuri	Ohjaava	Kuvaa yleisen asiakaspalvelumallin, laajentaa sähköisen asioinnin arkkitehtuuria
	Tiedolla johtamisen arkkitehtuuri	Ohjaava	Johtamisen ja sen järjestelmäkonnaisuuden viitearkkitehtuuri
	Tietoarkkitehtuuri	Ohjaava	Kansallisen tietoarkkitehtuurin kuvaus
	Tiedon hallinnan viitearkkitehtuuri	Ohjaava	Tiedon ja ydintietojen hallinnan viitearkkitehtuuri
	Yhteisten ICT-palvelujen viitearkkitehtuuri	Ohjaava	Yhteisten ICT-palvelujen (esim. palvelinten käyttöpalvelut, työasemapalvelut tms.) viitearkkitehtuuri
Kansalliset, yhteiset perustietovarannot			
	Väestötietojärjestelmä, VTJ	Velvoittava	Väestötietojärjestelmä on valtakunnallinen atk-rekisteri, jossa on perustiedot Suomen kansalaisista ja Suomessa vakinaisesti asuvista ulkomaalaisista. Järjestelmässä on tietoa myös rakennuksista, rakennushankkeista ja huoneistoista sekä kiinteistöistä. Väestötietojärjestelmä on maamme eniten käytetty perusrekisteri.
	Yhdistysrekisteri	Velvoittava	Sisältää suomessa toimivat rekisteröidyt yhdistykset ja uskonnolliset yhdyskunnat
	Kaupparekisteri	Velvoittava	Kaupparekisteri on virallinen ja julkinen rekisteri yrityksistä. Enemmistön yrityksistä muodostavat osakeyhtiöt ja yksityiset elinkeinonharjoittajat. Yritysten lisäksi kaupparekisteriin merkitään myös eräät muut yhteisöt, kuten asunto-osakeyhtiöt ja asumisoikeusyhdistyksiset.
	Säätiörekisteri	Ohjaava	Sisältää tiedot rekisteröidyistä säätiöistä
	Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä	Ohjaava	Hakupalvelu, jonka kautta voi hakea tietoa yrityksistä, joilla on Y-tunnus
	Kiinteistötietojärjestelmä	Ohjaava	Kiinteistötietojärjestelmään kuuluu kaksi rekisteriä: •kiinteistörekisteri; sekä •lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri

	Maastotietokanta, paikkatiedot	Ohjaava	Maastoa ja rakennettua ympäristöä esittävät tiedot on kerätty Maastotietokantaan. Se sisältää tarkimman koko Suomen kattavan maastoa ja sen yksityiskohtia kuvaavan tiedon. Tietosisältö on yhteen sovitettua ja tietoja voidaan yhdistellä käyttötarpeen mukaan	Maanmittauslaitos
	Todennetun osaamisen rekisteri	Ohjaava	Sisältää jatkossa (käynnistyy 2015, SADe-hanke) julkisen rahoituksen kautta hankitut luvanvaraisen koulutuksen tutkinnot ja myöhemmin opintosuoritukset.	OKM
Kansalliset palvelujen ohjauspalvelut				
	Kansalaisen asiointitili	Ohjaava	Asiointitili on viranomaisen ja asiakkaan välisen sähköisen vuorovaikutuksen yhdenmukainen, helppokäyttöinen ja turvallinen keskitetty ratkaisu, joka on liitettävissä jo olemassa oleviin sähköisiin asiointipalveluihin. Asiointitilin asiakkaita ovat kansalaiset, yritykset ja yhteisöt.	Valtiokonttori / VIP
	Suomi.fi	Ohjaava	Suomi.fi on julkishallinnon verkkopalveluiden yhteinen osoite. Portaaliin on koottu kansalaisten arkielämässä tärkeitä tietoja, jotka ovat julkishallinnon organisaatioiden tai niiden toimintaa täydentävien järjestöjen tuottamia. Suomi.fin sisältö koostuu tekstien ja linkkien lisäksi asiointipalveluista ja lomakkeista, laeista sekä uutisista.	Valtiokonttori / VIP
Kansalliset tekniset tukipalvelut				
	Vetuma	Ohjaava	Julkishallinnon yhteinen verkkotunnistamisen ja -maksamisen palvelun (VETUMA) avulla kansalaisen on mahdollista tunnistautua ja maksaa sähköisesti kaikissa niissä asiointipalveluissa, joihin palvelu on liitetty. (Vetuma on tarkoitettu henkilöiden tunnistautumiseen, Verohallinnon toteuttama KATSO on tarkoitettu yritysten ja yhteisöjen tunnistautumiseen).	Valtiokonttori / VIP
	Virtu	Huomioitava	Federoituun luottamusverkostoon perustuva virkamiehen tunnistamiseen liittyvä yhteinen palvelu, jota käytetään organisaatorajojen ylitse käytettävien palveluiden käyttäjätunnistukseen. Virtun käyttöönotto vaatii organisaatiolta iPD-roolin. Virtulla saavutettavissa oleva hyöty on loppukäyttäjän näkökulmasta kertakirjautuminen (=muistettavien tunnusten+salasanojen määrä vähenee). Järjestelmän ylläpidon näkökulmasta välttää käyttäjien salasanojen unohtumiseen / lukkiutumiseen liittyvä työ. Mutta järjestelmien varsinaista käyttäjätietojen ja käyttöoikeuksien ylläpitotöitä ei Virtun käyttöön siirtymisen noista.	Valtiokonttori / VIP
	Yleinen karttakäyttöliittymä	Huomioitava	Yleisen karttakäyttöliittymän avulla on helppo käyttää useita julkisia taustakarttapalveluja sekä liittää omia paikkatietoja karttakäyttöliittymään. Karttakäyttöliittymä sisältää hakupalvelut pai-kannimen ja osoitteen perusteella. Karttakäyttö-liittymä voidaan integroida osaksi sisällönhallinta-riestelmää.	YM / Rakennetun ympäristön ja asumisen palvelukokonaisuus
	Katso (jatkossa Rova)	Huomioitava	Rooli- ja valtuutuspalvelu RoVa on yritysten ja yhteisöjen sähköisessä asiointipalveluissa tarvittavien rooli- ja valtuustietojen hallintaan tarkoitettu palvelu. RoVa-palvelun ensisijaisena tarkoituksena on tarjota julkishallinnon sähköisille asiointipalveluille ajantasainen, tarkka ja kattava tieto yrityksen tai muun tahon edustajana asioivan henkilön rooleista palveluissa. Korvaa Katso-palvelun.	Nyt: Vero ja Kela yhdessä, jatkossa TEM ja Vero
Muut kansalliset sidosarkkitehtuurit ja määräykset				

Sidosarkkitehtuurit	Velvoittavuus	Kuvaus, keskeinen sisältö
Tiedonhallintaa koskeva, integraatoratkaisua ja sen käyttöä rajaava keskeinen lainsäädäntö		
Tiedonhallintaa koskeva yleislainsäädäntö		
Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999, julkisuuslaki),	Velvoittava	Ks.Finlex. Yleinen tiedonhallintaa koskeva perussäännös
Arkistolaki (831/1994)	Velvoittava	Ks.Finlex. Yleinen tiedonhallintaa koskeva perussäännös
Laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta (634/2011, tietohallintolaki)	Velvoittava	Ks.Finlex. Yleinen tiedonhallintaa koskeva perussäännös
Valtioneuvoston asetus tietoturvallisuudesta valtioneuvoston valtiosääntöasetuksessa (681/2010, tietoturvallisuusasetus)	Velvoittava	Ks.Finlex
Laki viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista (1406/2011)	Velvoittava	Ks.Finlex
Sähköisiä palveluja koskevia lakeja		
sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettu laki (13/2003)	Velvoittava	Ks.Finlex
tietoyhteiskunnan palveluiden tarjoamisesta annettu laki (458/2002)	Velvoittava	Ks.Finlex
sähköisen viestinnän tietosuojalaki	Velvoittava	Ks.Finlex
Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista (617/2009)	Velvoittava	Ks.Finlex
viestintämarkkinalaki (393/2003)	Velvoittava	Ks.Finlex
verkkotunnuslaki (228/2003),	Velvoittava	Ks.Finlex
eräiden suojauksen purkujärjestelmien kieltämisestä annettu laki (1117/2001),	Velvoittava	Ks.Finlex
osittain julkisuuslaki- ja asetus (viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta annettu asetus 1030/1999, julkisuusasetus, JulkA)	Velvoittava	Ks.Finlex
laki väestötietojärjestelmästä ja Väestötietokeskuksen varmennepalveluista (661/2009)	Velvoittava	Ks.Finlex
henkilökorttilaki (829/1999)	Velvoittava	Ks.Finlex
valtioneuvoston asetus julkisen hallinnon yhteisistä sähköisistä asioinnin ja hallinnon tukipalveluista (393/2009)	Velvoittava	Ks.Finlex
henkilötietolaki ja kansainvälisistä tietoturvaluusvelvoitteista annettu laki (588/2004)	Velvoittava	Ks.Finlex
rikoslaki (39/1889, muun muassa 34 luku 9 a–b §)	Velvoittava	Ks.Finlex

Sektorikohtaiset tietojärjestelmätarkaisuja ohjaavat lait			
	rekisterihallintolaki (166/1996)	Velvoittava	Ks.Finlex
	yritys- ja yhteisötietolaki (244/2001, YtL)	Velvoittava	Ks.Finlex
	yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä annettu laki (288/2001)	Velvoittava	Ks.Finlex
	pientyönantajien maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmästä annettu laki (658/2004)	Velvoittava	Ks.Finlex
	henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annettu laki (761/2003)	Velvoittava	Ks.Finlex
	tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annettu asetus (991/2003)	Velvoittava	Ks.Finlex
	ajoneuvoliikennerekisteristä annettu laki (541/2003), työhallinnon asiakaspalvelun tietojärjestelmästä annettu laki (1058/2002)	Velvoittava	Ks.Finlex
	henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annettu laki (422/2002)	Velvoittava	Ks.Finlex
	maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annettu laki (284/2008)	Velvoittava	Ks.Finlex
	ulosottokaari (705/2007, 24–35 §)	Velvoittava	Ks.Finlex
	yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annettu laki (240/2007),	Velvoittava	Ks.Finlex
	sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annettu laki (159/2007)	Velvoittava	Ks.Finlex
	sähköisestä lääkemääräyksestä annettu laki (61/2007)	Velvoittava	Ks.Finlex
	rakennerahastolaki (1401/2006, 65 §)	Velvoittava	Ks.Finlex
	vesikulkuneuvorekisteristä annettu laki (976/2006)	Velvoittava	Ks.Finlex
	ympäristönsuojelulaki (86/2000, 27 §)	Velvoittava	Ks.Finlex
	häätäkeskuslaki (157/2000, 7 §)	Velvoittava	Ks.Finlex
	lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä annettu laki (353/1987, LkL)	Velvoittava	Ks.Finlex
	kiinteistörekisterilaki (392/1985, KrL)	Velvoittava	Ks.Finlex
	yhdistysrekisteriasetus (506/1989, YrA)	Velvoittava	Ks.Finlex
	säätiölaki (109/1930) ja -asetus (1045/1989)	Velvoittava	Ks.Finlex
	verotililaki (604/2009)	Velvoittava	Ks.Finlex
	Laki hallinnon turvallisuusverkko toiminnasta	Velvoittava	Ks.Finlex
	Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992), 4 luku;	Velvoittava	Ks.Finlex
	Terveydenhuoltolaki, 9 §;	Velvoittava	Ks.Finlex
	Laki sähköisestä lääkemääräyksestä (61/2007);	Velvoittava	Ks.Finlex
	Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000), erityisesti 3 ja 4 luvut	Velvoittava	Ks.Finlex
	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 9.2.2007/159 muutoksineen	Velvoittava	Ks.Finlex. Esim. "Kansaneläkelaitos ei saa antaa valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen järjestämiseen liittyvien potilasrekistereiden tai niihin liittyvien lokirekistereiden käsittelyä tai säilyttämistä toimeksiantotehtävänä ulkopuolisille"
	Perusopetuslaki (628/1998) erityisesti 31a §	Velvoittava	Ks.Finlex

Nimi	Prioriteetti	Kuvaus
Palveluväylä muodostaa hallitun kokonaisuuden, jonka kautta organisaatioiden tietoaineistoja voidaan jakaa ja hyödyntää	★★★★★	Palveluväylä on konsepti, joka sisältää teknisen tiedonvälityksen lisäksi välttämättömät tekniset palvelut sekä ylläpidon ja valvonnan, joiden avulla sitä kautta voidaan välittää kaikkea kansallista tietoa.
Palveluväylä tukee organisaatioiden välisten saumattomien palveluprosessien kehittämistä	★★★★★	Palveluväylää voidaan hyödyntää kytkemään prosesseja saumattomasti toisiinsa. Palveluväylä toimii prosessien edellyttämällä laadulla ja tasolla.
Kaikki kansalliset organisaatiot voivat hyödyntää palveluväylään kytkettyjä palveluja ja tietolähteitä tietosuojan ja tietoturvan reunaehtojen puitteissa	★★★★★	Kaikki julkisen hallinnon ja yksityisen ja kolmannen sektorin toimijat voivat julkaista tietovarantojaan ja hyödyntää muiden palveluja sovitujen käyttöperiaatteiden mukaisesti. Tämä sisältää myös Sote-palvelujen tiedonvaihdon.
Palveluväylä on vikasietoinen ja sen palvelutasotavoitteet voidaan sovittaa sitä käyttävien prosessien tarpeisiin	★★★★★	Palveluväylä toteutetaan palvelutavoitteisiin sovitulla korkean käytettävyyden alustalla ja vikasietoisesti. Palvelutasotavoitteiden lähtökohtana ovat toiminnan tarpeet.
Palveluväylää voidaan laajentaa ja skaalata kysynnän ja palvelujen kehittyessä	★★★★★	Palveluväyläratkaisu voidaan käynnistää tiiviillä ytimellä, jota on helppo laajentaa. Alkupanostus ei ole tarpeettoman suuri. Tekninen arkkitehtuuri tarjoaa helpon suorituskyvyn lisäämisen.
Palveluväylään kytkeytyvät osapuolet voidaan tunnistaa luotettavasti	★★★★★	Palveluväylään kytketyt tunnistamista edellyttävät toimijat tunnistetaan kiistämättömästi ja luotettavasti
Palveluväylän kautta välitettävät tiedonsiirrot voidaan jäljittää luotettavasti	★★★★★	Palveluväylä sisältää ratkaisumekanismin, jonka avulla voidaan kiistämättömästi jäljittää palveluväylän kautta välitetty tieto.
Palveluväylälle määritetyt palvelut noudattavat yhteisiä, dokumentoituja rajapintamäärittäjä	★★★★★	Palveluväylän palvelut ovat helposti saatavissa ja ne on määritetty ja toteutettu yhteisten sääntöjen mukaisesti.
Palveluväylä rakentuu moduuleista	★★★★★	Palveluväylä rakentuu loogisista komponenteista / moduuleista, joita voidaan tarpeen mukaan vaihtaa toisiin eri aikaan. Tämä parantaa kokonaisuuslaadun ja riippumattomuutta.
Palveluväylä kestää muutosta	★★★★★	Palveluväylä on toteutettu rakenteisesti siten, että siihen voidaan hallitusti tuoda uusia ominaisuuksia ja ratkaisuja vaiheittain - sen arkkitehtuuri on pitkäikäinen. Kansallisen palveluväylän rakenteet on jäsennetty sellaisiin kokonaisuuksiin, joissa muutokset voidaan kohdistaa
Palveluväylä tukee erilaisia sovellustason sanomamuotoja.	★★★★★	Palveluväylä tukee kaikkia yleisesti käytössä olevia sovellustason sanomamuotoja käärimällä eri sovellussanomamat palveluväylän yhtenäiseen sanomamuotoon ja välittämällä ne yhdenmukaisen tiedonvälitystekniikalla.
Kansallinen palveluväylä on erillisiä ratkaisuja kustannustehokkaampi tiedonvälitysratkaisu	★★★★★	Palveluväylän suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon sen kustannukset. Palveluväylä toteutetaan sekä teknisesti että palvelujen näkökulmasta kustannustehokkaasti siten, että sitä voidaan laajentaa kysynnän kasvaessa. Alkupanostus ei ole tarpeettoman suuri.
Palveluväylän liiketoimintamalli mahdollistaa palveluväylän palvelujen ja niiden käytön nopean laajentamisen	★★★★★	Liiketoimintamalli ja rahoitusmalli on suunniteltu siten, että ensimmäisten asiakkaiden ei tarvitse maksaa merkittävää osaa alkuinvestoinnista. Palveluun on jo alkuvaiheessa hyvin helppo kytkeytyä.
Palveluväylän teknologia on toimittajariippumaton	★★★	Palveluväylän tekninen ratkaisu ei perustu yhden toimittajan yksinoikeuden alaiseen teknologiaan, ja siihen on saatavissa usean toimittajan tukea kehittämiseen ja ylläpitoon
Palveluväylän tulee mahdollistaa eri suojaustason tietoaineistojen välittäminen	★★★	Palveluväylään voidaan rakentaa eri suojaustason palveluosia.
Palveluväylä edistää palveluinnovaatioita ja avoimen datan hyödyntämistä	★★★	Palveluväylä tarjoaa tai se voidaan laajentaa edistämään avoimen datan välittämistä

**Palveluväylään voidaan tuottaa kansalliset
kytkentäpisteet kansainvälisiin palveluihin**

Esim. lääketurvallisuuden EU-tasoinen valvonta, epSOS-mallin
mukainen potilastietojen EU-tasoinen vaihto.

Nimi	Prioriteetti	Kuvaus	Pakollisuus	Muuta
Palveluväylän ja sen kehittämisen tietoturvan varmistamiseen sovelletaan seuraavia yleisiä tietoturvamalleja				
ISO/IEC 27001	tärkeä		Suosittelava	
Katakri II	hyödyllinen		Suosittelava	
Valtion tietoturvasot (Vahti)	tärkeä		Pakollinen	
Julkisen hallinnon varautuminen	tärkeä		Suosittelava	
Huoltovarmuuskeskuksen Sopiva-vaatimukset	hyödyllinen		Suosittelava	
Vahti 1/2013: tietojärjestelmän kehittämisen tietoturvaohje	Kriittinen		Suosittelava	
Kansallisen palveluväyläratkaisun keskitettyjä palveluja ja liittyviä palveluja koskevat tietoturvaperiaatteet				
Palveluväylä todentaa siihen liittyvät toimijat luotettavasti	Kriittinen	Palveluväylän kautta kommunikoitaessa voidaan olla varmoja siitä, minkä tahon kanssa kommunikointi tapahtuu.	Pakollinen	
Palveluväylä välittää viestit perille luotettavasti	Kriittinen	Kun viesti liittyy palveluväylään, voidaan olla varmoja viestin perillemenosta.	Pakollinen	
Palveluväylä sietää tietoliikenneyhteyksissä esiintyviä katkoja	Kriittinen	Palveluväylän toiminta ei halvaannu yksittäisen tietoliikennekomponentin vikaantuessa.	Pakollinen	
Palveluväylän käytettävyytaso on korkea	tärkeä	Palveluväylän hyödynnettävyyteen voidaan luottaa. Palveluväylälle vaihtehtoisia viestinvälitysmekanismeja ei ole tarpeen rakentaa.	Pakollinen	
Palveluväylä ei heikennä siihen liittyvien järjestelmien tietoturvaa	Kriittinen	Ratkaisun tarjoamien tiedonsiirtomekanismien tulee noudattaa valtionhallinnon tietoturva-vaatimuksia (Valtionhallinnon tietoturvaohjeistukset) riippumatta siitä, onko kyseessä valtionhallinnon sisäinen sanomaliikenteen vai sanomaliikenne ulkoisiin sidosryhmiin. Tietoturva tulee ottaa huomioon jokaisessa vaiheessa määrittelyä käyttöönottoon.	Pakollinen	
Palveluväylä säilyttää viestien sisällön luottamuksellisuuden lähettäjän ja vastaanottajan välillä	Kriittinen	Palveluväylän kautta tapahtuva viestien välitys ei näy ulkopuolisille toimijoille	Pakollinen	
Palveluväylä takaa kuljettamiensa viestien muuttumattomuuden	Kriittinen	Viestin vastaanottaja voi luottaa vastaanottamansa viestin paikkansapitävyyteen.	Pakollinen	
Palveluväylä mahdollistaa viestien välityksen kiistämättömyyden tarkistamisen	tärkeä	Jälkeenpäin on mahdollista vahvistaa että tietty viesti on lähetetty	Suosittelava	
Kansallisen palveluväyläratkaisun keskitettyjen palvelujen yleiset tietoturvaperiaatteet				
<i>Seuraavat tästä alaspäin kuvatut tietoturvaperiaatteet koskevat erityisesti keskitetysti tuotettuja palveluväyläpalveluita (primäärinodet), kuten palvelukatalogi, turvanimipalvelu, lokien jäljitettävyysspalvelu, sopimuspalvelu, varmennepalvelu.</i>				
<i>Yksittäisille Palveluväylään liittyville Palveluille tai Liityntäpisteille ei aseteta tässä tarkkoja tietoturva-vaatimuksia.</i>				
<i>Liittyvien palvelujen tulee lähinnä täyttää Palveluväylän käyttösuojimuksen turvallisuusvaatimukset</i>				
Tietoturvasot: Korkean tason vaatimukset	Kriittinen	Palveluväylän keskitetty ratkaisukokonaisuus ja sen käyttöympäristö sekä ylläpito täyttävät VAHTI 3/2011 tietoturvasotien korkean tason vaatimukset	Pakollinen	
Varautuminen: korotettu taso	Kriittinen	Palveluväylän keskitetty ratkaisukokonaisuus ja sen käyttöympäristö sekä ylläpito täyttävät VAHTI 2/2012 varautumisen korotetun tason vaatimukset	Pakollinen	
Katakri II: Korotettu taso	Kriittinen	Palveluväylän keskitetty ratkaisukokonaisuus ja sen käyttöympäristö sekä ylläpito täyttävät Katakri II korotetun tason vaatimukset	Pakollinen	
Alle on kuvattu keskitettyjen palvelujen keskeisimpiä tietoturvaperiaatteita. Näitä täydennetään vaatimusmäärittelyyn kuvattavilla varsinaisilla tietoturva-vaatimuksilla				
Hallinnollinen turvallisuus				
Käyttäjäroolit ja ylläpito-oikeudet.	Kriittinen	Palveluväylän operoinnissa hyödynnetään kauttaaltaan roolipohjaista käyttövaltuuksienhallintaa. Eri rooleilla on erilaiset oikeudet (CRUD) sekä tietoon että toimintoihin. Käyttöoikeuksista tulee olla aina käytettävissä ajantasainen ja kiistämätön listaus.	Pakollinen	
Sopimus käyttöpalvelujen tuottamisesta palvelusvaatimukset ja tietoturvasuunnitelmien huomioiden	Kriittinen	Sopimusehdot määräävät teknisen tietoturvasuunnitelmien turvatason.	Pakollinen	
Sopimukset palvelun käytöstä käyttäjäorganisaatioiden kesken. Käyttöehdoissa vastuut, veloitteet ja mahdolliset sanktiot	tärkeä	Sopimusehdot määräävät teknisen tietoturvasuunnitelmien turvatason.	Suosittelava	
Käyttäjä- ja käyttövaltuushallinnan säännöllinen valvonta.	tärkeä	Voimassa olevien käyttäjätunnusten (lähinnä hallintatunnusten) raportointi ja seuranta.	Suosittelava	
Palvelutasoa ja tietoturva-vaatimuksia seurataan säännöllisesti.	Kriittinen	Palvelutason määrittely (SLA) ja säännöllinen seuranta, joka mahdollistaa oikea-aikaiset kehittämistoimenpiteet esim. kapasiteetin kasvattamiseksi. Tietoturvatapahtumien raportointi ja käsittely.	Pakollinen	
Vaatimustenmukaisuuden täyttäminen palvelun käyttöönottoaiheessa ja käytön aikana.	Kriittinen	Palveluun kohdistuvat lakisääteiset ja muut viranomaisvaatimukset sekä sopimusvaatimukset on tunnistettava ja dokumentoitava. Vaatimusten muutoksia on seurattava säännöllisesti esim. lain tai asetuksen muuttuessa on arvioitava vaikutus järjestelmän toiminnan kannalta.	Pakollinen	
Henkilöstöturvallisuus				
Järjestelmän operointihenkilöstö	Kriittinen	Keskitettyjen primääripalvelimien ja -palvelujen järjestelmää operoiva henkilöstö tulee nimetä ja heidän kanssaan tulee tehdä henkilökohtainen salassapitosopimus.	Pakollinen	

Vaarallisten työyhdistelmien tunnistaminen ja välttäminen erityisesti käyttöpalveluissa ja muissa kriittisissä toiminnoissa.	tärkeä	Kriittisten toiminnallisuuksien tunnistaminen ja harkinnan mukaan kovennettu valvonta. Kriittisissä hallintatehtävissä toimivien henkilöiden taustatarkistukset.	Suosittelava	
Fyysinen turvallisuus				
Hallintatyöasemien pääsyn turvaaminen	Kriittinen	Työasemat, joista on hallintapääsy kansallisen palveluväylän keskitettyihin palveluihin, tulee suojata fyysisesti muista tiloista.	Pakollinen	
Palvelun tuotantotilojen on täytettävä palvelun jatkuvuuden ja poikkeustilanteista toipumisen vaatimukset.	Kriittinen	Keskitettyjen palvelujen Laitetilojen tulee täyttää Viestintäviraston suosituksen 48 A/2003 M "tärkeä tila" laitetilavaatimukset tai VAHTI 1/2002 tason 3 "Erityissuojauus" vaatimukset.	Pakollinen	
Valvonta- ja hallintayhteyksien erottaminen muusta tietoliikenteestä	Kriittinen	Laitteiden valvonta- ja hallintayhteydet täytyy eristää muusta tietoliikenteestä	Pakollinen	
Tietoliikenneturvallisuus				
Oma domain	Kriittinen	Palveluväylä sijoitetaan omaan loogiseen domainiin, joka suojaa sitä ulkoiselta aiheuttomalta liikenteeltä.	Pakollinen	
Tietoliikenteen salaus	Kriittinen	Palveluväylä salaa liityntäpalvelimien välisen tietoliikenteen vahvasti.	Pakollinen	
Hallintayhteyksien salaus	Kriittinen	Hallintayhteyksien salaaminen oletusarvoisesti suojaa mm. käyttäjätunnusten ja salasanojen sekä palvelun sisältämän tietoa-aineiston välittämisen käyttäjän ja palvelun välillä. Hallintatyöaseman ja keskitetyn palvelu välinen yhteys tulee salata vahvasti (https tms.) kirjautumista edellyttävässä (ei-julkinen) käytössä.	Pakollinen	
Palvelinvarmenne	Kriittinen	Palveluväylän liityntäpalvelimet tunnustetaan kiistämättömästi palvelinvarmenteilla. Näin vältetään liityntäpalvelinväärennöksiä.	Pakollinen	
Tunkeutumisen havainnointia tai torjuntaa voidaan käyttää lisäsuojan toteuttamiseen.	hyödyllinen	Intrusion detection system / intrusion prevention system voidaan tarvittaessa toteuttaa valvomaan ja estämään mahdollisia tunnettuja hyökkäyksiä ja tietoliikenteen normaalia poikkeavia piirteitä.	Suosittelava	
Laitteistoturvallisuus				
Korkean käytettävyyden alusta	Kriittinen	Keskitetyissä palveluissa käytetään korkean käytettävyyden alustaa, joka kykenee tuottamaan palvelua JHS 174 palvelutasolla D. Palvelun suorituskyky varmistetaan riittävällä laite- ja verkkokapasiteetilla. Suorituskykyä seurataan jatkuvasti.	Pakollinen	
Palvelun saatavuuden varmistaminen tarvittavalle tasolle (varautuminen, toipumisjärjestelyt).	Kriittinen	Luotettava käyttöpalvelu ja muutosten sekä virhetilanteiden hallintaan etukäteen sovitut ja dokumentoidut käytännöt. Erilliset testi ja tuotantoympäristöt sekä tuotannon varajärjestelyt. Palvelun siirrettävyyden takaava varmuuskopiointi, jonka palautettavuus testataan säännöllisin väliajoin.	Suosittelava	
Ohjelmistoturvallisuus				
Ylläpitokäyttäjät todennetaan riittävän vahvalla tunnistusmenetelmällä.	Kriittinen	Palvelun ylläpitäjät tulee tunnistaa luotettavasti ja vahvasti. Pääkäyttäjän oikeuksilla toimivien käyttäjien kohdalla salasananpolitiikka on tiukempi kuin muiden ylläpitäjien kohdalla, koska heillä on laajat oikeudet palveluun.	Pakollinen	
Luotettavien ohjelmistojen käyttäminen ratkaisussa ja korjauspäivitysten asentaminen.	Kriittinen	Luotettavien ohjelmistojen ja varusohjelmistojen käyttäminen. Ohjelmistojen päivittäminen aina saatavissa olevilla, toimiviksi todetuilla korjauspäivityksillä (haavoittuvuuksien korjaaminen). Kattava lokitietojen kerääminen, joka mahdollistaa virheiden jäljittämisen. Virhetilanteiden valvonta ja analysointi. Päivitysten testaaminen huolellisesti ennen tuotantoonsiirtoa. Ohjelmistokehityksen tietoturvaluokitus ja laatuvarmistukset (esim. sertifioinnit).	Suosittelava	
Eheyden varmistaminen	tärkeä	Palvelun tarjoamien toimintojen eheyden varmistaminen siten, että esim. aineiston perillemenosta saadaan vahvistus ja puolittaisia toimituksia ei ole mahdollista tehdä.	Suosittelava	
Tapahtuma- ja viestiloki	Kriittinen	Järjestelmä sisältää tapahtuma- ja viestilokin, josta voidaan tarkistaa, ketkä ovat käsitelleet (lukeneet, kirjoittaneet, luoneet, poistaneet) palveluväylän sanomia ja mitä yhteyksiä liityntäpalvelimet ovat toistensa kanssa muodostaneet.	Pakollinen	
Tietoa-aineistoturvallisuus				
Tietoa-aineistojen turvallisuusluokitus	tärkeä	Palveluväylän operointia ja hallintaa koskevat ohjeet ja dokumentit tuvaluokitellaan Vahti suojaustasojen mukaisesti. Turvaluokiteltuja aineistoja käsitellään suojaustason mukaisesti.	Pakollinen	
Ohjeet ja palvelua koskevat aineistot pidetään olennaisilta osin ajantasaisina ja tietojen elinkaari on hallittu.	tärkeä	Tietoa-aineistojen käsittelyn elinkaari tulee olla määritelty ja tietojen poistaminen tulee toteuttaa luotettavalla menetelmällä. Kriittiset tiedot tulee tunnistaa ja niiden ajantasaisuuden varmistaminen tulee ottaa huomioon suunnittelussa ja toteutuksessa.	Suosittelava	
Käyttöturvallisuus				
Muutoksenhallinta	Kriittinen	Palveluväylän yhteiskäyttöisiin komponentteihin tehtävät muutokset tulee hyväksyä yhteisesti ja ne tulee testata huolellisesti ennen tuotantoonviemistä. Testauksessa tietoturvaluokituksen ja tietosuojan roolin tulee olla merkittävä	Pakollinen	
Dokumentoidut ylläpitokäytännöt ja muutostenhallintaprosessi.	Kriittinen	Esimerkiksi ITIL mukaiset käytännöt, määritelty muutostenhallintamenettely, joka ehkäisee hallitsemattomien muutosten ei-toivotut vaikutukset. Tietoturvaluokituksen hallintajärjestelmä.	Pakollinen	
Lokitietojen kerääminen riittävän kattavasti jäljitettävyyden varmistamiseksi. Lokitietojen turvallinen käsittely ja suojaaminen muutoksilta.	tärkeä	Kattavalla lokitietojen keräämisellä varmistetaan järjestelmäkokonaisuuden jäljitettävyyden toteuttaminen, eli kaikki järjestelmässä suoritettujen toimenpiteiden jäljitettävissä tekijään ja tämän edustamaan organisaatioon, jota sitoo sopimuksen velvoitteet. Lokitiedon käsittelystä pidetään omaa lokia (Liityntäpalvelimien lokista pidetään MD5-hashia keskitetysti), joka siiaitsee fyysisesti erillään sekä alkuperäisestä lokista.	Pakollinen	

Toiminnalliset ja käyttöön liittyvät vaatimukset ja tavoitteet

Versio 0.95

Avaa ja sulje lisäkentät +/- -merkistä

Vaatimukset on johdettu toimeksianosta, ohjaus- ja projektiryhmän kommentteista sekä arkkitehtuuriperiaatteista.

Tässä olevat vaatimukset on listattu ylätasolla eivätkä ne ole kattavat varsinaiseksi hankinnan vaatimusmäärittelyksi. Hankinnan edellyttämät vaatimukset tulee kuvata yksityiskohtaisemmin vielä erikseen.

Vaatimuksen / tavoitteen kuvaus	Prioriteetti	Hyödyn saaja
Yleiset vaatimukset		
Palveluväylä on tietoturvallinen	Välttämätön	Palveluiden tuottajat, hyödyntäjät ja käyttäjät
Palveluväylä tukee tietosuojan turvaamista ja valvontaa	Välttämätön	Palveluiden käyttäjät, kansalaiset
Palveluväylä tukee useita tietoturvamenetelmiä	Hyödyllinen	Palveluiden tuottajat ja hyödyntäjät
Palveluväylä voidaan kytkeä olemassa oleviin integraatoratkaisuihin	Hyödyllinen	Nykyisten ratkaisujen tuottajat, rahoittajat, palvelujen hyödyntäjät.
Palveluväylä on kaikkien organisaatioiden hyödynnettävissä	Toivottu	Palveluiden tuottajat, hyödyntäjät ja käyttäjät
Palveluväylä voidaan liittää erilaisiin verkkoihin	Toivottu	Eri toimialojen toimijat
Palveluväylään voidaan liittää kaikki sellaiset palvelut, jotka täyttävät sen tietoturva-vaatimukset ja käyttöehdot	Hyödyllinen	Palveluiden tuottajat, hyödyntäjät ja käyttäjät
Palveluväylä on vikasietoinen	Välttämätön	Palveluiden tuottajat, hyödyntäjät ja käyttäjät
Palveluväylä on käytössä 24/7	Välttämätön	Palveluiden tuottajat, hyödyntäjät ja käyttäjät
Palveluväylä tulee voida toteuttaa korkean käytettävyyden ratkaisuksi	Välttämätön	Palveluiden tuottajat, hyödyntäjät ja käyttäjät
Palveluväylän tulee skaalautua kuormituksen mukaan	Hyödyllinen	Palveluiden tuottajat ja hyödyntäjät
Palveluväylän läpi voidaan kuljettaa erilaisia sanomia sovellustason sanomamuodosta riippumatta	Hyödyllinen	Palveluiden tuottajat ja hyödyntäjät, eri toimialat
Palveluväylä varmistaa siihen liitettyjen palvelujen kiistämättämyyden	Hyödyllinen	Palveluiden tuottajat, hyödyntäjät ja käyttäjät
Palveluväylä pitää kirjata siihen liittyneistä palveluista ja organisaatioista	Välttämätön	Palveluiden tuottajat ja hyödyntäjät
Palveluväylän toteutusmalli on sellainen, että siihen on helppo liittyä	Toivottu	Palveluiden tuottajat ja hyödyntäjät
Palveluväylässä voi hyödyntää olemassa olevia sovelluskohtaisia rajapintoja	Hyödyllinen	Palveluiden tuottajat ja hyödyntäjät, eri toimialat
Palveluväylän sanomaliikenne on jäljitettävissä	Välttämätön	Palveluiden tuottajat, hyödyntäjät ja käyttäjät
Kaikille liittyville toimijoille käytetään samoja käyttöehtoja	Toivottu	Palveluiden tuottajat ja hyödyntäjät
Palveluväylä tukee sekä synkronista että asynkronista tiedonvälitystä	Välttämätön	Palveluiden tuottajat ja hyödyntäjät, eri toimialat
Palveluväylä tukee SOAP-palvelurakenteita ja rajapintoja	Välttämätön	Palveluiden tuottajat ja hyödyntäjät, eri toimialat
Palveluväylä tukee REST-palvelurajapintaa	Hyödyllinen	Palveluiden tuottajat ja hyödyntäjät, eri toimialat
Palveluväylän palveluja tulee voida kehittää hajautetusti	Hyödyllinen	Palveluiden tuottajat ja hyödyntäjät

Rooli	Kuvaus
Organisaatiroolit	
Kansallisen palveluväylän omistaja	<p>Taho, joka vastaa kansallisen palveluväylän toiminnasta ja tarkoituksenmukaisuudesta kansallisiin yhteentoimivuuden infrastruktuurivaatimuksiin nähden, yksi vastuuorganisaatio.</p> <p>Omistaja vastaa kansallisen palveluväylän rahoitusmallista ja rahoituksesta.</p>
Palveluväylän ohjausorganisaatio	Organisaatio tai ryhmittymä, joka ohjaa palveluväyläoperaattorin toimintaa ja johtaa kansallisen palveluväylän kehittämistä ja kehittämissuunnitelmaa strategisella ja taktisella tasolla. Toimii kansallisen palveluväylän omistajan valtuuttamana.
Valvoja	Palveluväyläoperaattorin toimintaa ja kansallisen palveluväylän toiminnan lainmukaisuutta valvova palveluväylän operatiivisesta toiminnasta ja johtamisesta riippumaton tahon.
Palveluväyläoperaattori	Organisaatio, joka operatiivisesti vastaa kansallisen palveluväylän operatiivisista palveluista vaatimusten mukaisesti. Ylläpitää palveluväylän palvelukuvauksia ja käyttöehtoja, hyväksyy uusien palveluväyläorganisaation liittymisen palveluväylään. Ohjaa operatiivisesti palveluväylän ylläpitäjäorganisaatiota ja järjestää palveluväylän tarvitsemat käyttö-, kapasiteetti- ja ylläpitopalvelut. Koordinoin käytännössä kansallisen palveluväylän kehittämistä. Vastaa palveluväylän tietoturvasta ja järjestää tarvittavat liittyvien ja palvelujen auditoinnit.
Palveluväylän ylläpitäjätaho	Palveluväylän tekninen ylläpito-organisaatio. Vastaa kansallisen palveluväylän keskitettyjen ratkaisujen ja palvelujen käyttö-, kapasiteetti- ja ylläpitopalveluista. Vastaa keskeisistä palveluväylän operatiivisista ITSM-prosesseista (esim. julkaisunhallinta, häiriönselvitys, konfiguraationhallinta). Vastaa operatiivisesti resurssi- ja komponenttitasoisesta kapasiteetin hallinnasta ja kapasiteettisuunnittelusta.
Palveluväyläorganisaatio, palvelun omistaja	Palveluväylään kytketyn liiketoiminta/substanssipalvelun omistaja. Organisaatio, joka on kytkeytynyt palveluväylään. On hyväksynyt palveluväylän käyttöehdot ja ottanut käyttöön liityntäpalvelimen. Pystyy hyödyntämään palveluväylään kytkettyjä palveluja tai itse tarjoaa sinne palveluja. Omistaa palveluväylään tarjoamansa palvelut (Tuottaja) tai palveluväylään kytkettyjen tietovarantoja ja palveluiden hyödyntävät palvelut (Hyödyntäjä).

Muutoksenhallintaryhmä, CAB	Palveluväylän yhteisiin palveluihin kohdistuvien muutospyyntöjen käsittelyn vastuorganisaation (Change Advisory Board, CAB). Puheenjohtajan toimii palveluväyläoperaattorin henkilöstöön kuuluva muutospäällikkö (Change manager). Koostuu myös keskeisten palveluväyläorganisaatioiden, palveluväylän ohjausryhmän ja palveluväylän ylläpitäjän edustajista. Hyväksyy yhteisten palvelujen ja ratkaisujen muutokset.
Tietoturvaryhmä	Palveluväylän tietoturvallisuudesta ja tietosuojan varmistamisesta vastaava yhteistyöryhmä.
Kehittämisyhmä	Ryhmä, joka käsittelee kansallisen palveluväylän kehittämistarpeet ja suunnittelee uusien toiminnallisuuksien ja komponenttien versiot.
Kehittäjäorganisaatio	Organisaatio, joka käytännössä toteuttaa palveluväylän yhteisten sisäisten palveluiden ja osakokonaisuuksien kehittämisen. Kehittämisen ohjaus ja hallinta on keskitettyä, mutta varsinainen kehittäminen voidaan tarvittaessa hajauttaa hallitusti useammalle organisaatiolle.
Kumppaniorganisaatio	Muu kansallisen palveluväylän kehittämiseen liittyvä kumppani tai sidosryhmä. Esimerkiksi jonkun muun valtion kansallisen palveluväylän kehittäjäorganisaatio.
Henkilöroolit	
Loppukäyttäjä, kansalainen	Liiketoiminta- ja substanssipalveluja käyttävä loppuasiakas. Kansallinen palveluväylä on loppukäyttäjälle täysin läpinäkyvä palvelu.
Palveluväyläorganisaation hallinnollinen yhteyshenkilö	Yksittäisen palveluväylään kytkeytyneen palvelu-väyläorganisaation hallinnollinen yhteyshenkilö vastaa käyttöehtojen noudattamisesta ja mahdollisista maksuista sekä vastaa ko. organisaation palvelujen hyödyntämisen käyttösovimusten solmimisesta.
Palveluväyläorganisaation tekninen yhteyshenkilö	Tekninen yhteyshenkilö toimii palveluväylän kautta palveluja tarjoavan organisaation rajapintana tarjotun palvelun toimivuuteen, suorituskykyyn, virheisiin tai lisätarpeisiin liittyvissä kysymyksissä.
Palveluväylän ohjausorganisaation puheenjohtaja	Palveluväylän omistajan edustaja. Johtaa palveluväylän ohjausorganisaation toimintaa.
Palveluväylän ohjausorganisaation jäsen	Henkilö, jonka palveluväylän omistaja on valinnut palveluväylän ohjausorganisaation jäseneksi. Ohjaa osana palveluväylän ohjausorganisaatiota kansallisen palveluväylän kehittämistä ja toimintaa.
Palveluväylän palvelupäällikkö	Operatiivisen keskitetyn palveluväylätoiminnallisuuden ja jatkuvien palvelujen vastuuhenkilö. Vastaa palveluväylän kokonaispalvelun toimivuudesta sille asetettujen sisältö- ja palvelutasovaatimusten mukaisesti. Sijoittuu palveluväyläoperaattorin henkilöstöön.
Palveluväylän muutospäällikkö	Johtaa muutoksenhallintaryhmän, CABin toimintaa. Sijoittuu palveluväyläoperaattorin henkilöstöön.
Palveluväylän tietoturvapäällikkö	Vastaa kansallisen palveluväylän tietoturvallisuudesta ja riittävästä tietosuojasta. Sijoittuu palveluväyläoperaattorin henkilöstöön.

Tähän on kuvattu vain keskeisimmät palveluväylän sisäiset termit

Käsite / termi	Määritelmä / kuvaus	Synonyymit	Muuta
Huomatkaa myös roolit, jotka on määritelty omassa välilehdessään			
Palveluväylän rakenteeseen liittyvät käsitteet			
Kansallinen palveluväylä	Joukko tietoliikenneverkon (internetin tai rajatun alueen verkon kautta) yhteen liitettyjä palveluväylän liityntäpisteitä ja keskitetyt palveluväylän palvelut kaikissa vyöhykkeissä yhteensä.	Palveluväylä	Varsinaiset palveluväylään liitetyt liiketoiminta- ja substanssipalvelut eivät varsinaisesti kuulu palveluväylään vaan kytkeytyvät siihen.
Keskuspalvelin	Palveluväylän keskitettyjen palvelujen palvelinkokonaisuus. Voi koostua joukosta palvelimia, mutta näkyy palveluväylään yhtenä loogisena palvelimena.		
Liiketoiminta / substanssisovellus	Palveluväylän toimijan liiketoimintasovellus, joka sisältää toimintalogiikan tietojen ja palvelujen käsittelystä. Tarjoaa palvelun palveluväylään.	Sovellus	
Palvelukatalogi	Palveluväylän keskitetty palvelu: Sisältää tiedon palveluväylään kytketyistä palveluista, rajapinnoista ja niiden hyödyntämisessä tarvittavista tiedoista	UDDI	
Palveluväylän keskitetyt palvelut	Palveluväyläoperaattorin omassa hallinnassa olevien Palveluväylän palvelujen (primääripalvelut ja muut kansallisesti keskitetyt palvelut) joukko. On koottu loogiselle Keskuspalvelimelle.	Keskitetyt palvelut	Yksittäisen Palveluväylään liittyneen Palveluväyläorganisaation laitteet ja palvelut EIVÄT kuulu Palveluväylän keskitettyihin palveluihin.
Palveluväylän liityntäpalvelin	Yksittäiselle palveluväylään liittyneelle organisaatiolle sen liityntäpisteeseen asennettu "liityntälaitte", joka sisältää myös palveluväylän Sanomasiirron sovelluskomponentin. Laitte on tyypillisesti virtuaalipalvelin, mutta se voidaan toteuttaa myös fyysisenä palveluna	Liityntäpalvelin	
Palveluväylän liityntäpiste	Looginen kytkentäpiste, josta palvelut kytketään palveluväylään. Koostuu palveluväylän verkko-osoitteesta sekä tähän liitetyistä liityntäpalvelimistä (yksi tai useampi). Peittää palveluväylältä varsinaiset siihen kytketyt substanssijärjestelmät sekä tietovarannot ja päinvastoin	Liityntäpiste	
Palveluväylän lokipalvelu	Kuhunkin liityntäpalvelimeen kytketty lokipalvelu, joka tallentaa sekä muodostetut yhteydet (yhteysohje) että varsinaiset sanomat (sanomaloki). Sekä lähettävä että vastaanottava pää lokittaa ko. tiedot. Näistä muodostetaan keskitettyyn palveluun md5-hash jäljitettävyyttä ja kiistämättömyyttä varten.		
Palveluväylän rajapinta	Määritelty rajapinta, jota palveluväylään kytketyt tietojärjestelmäpalvelut noudattavat. Palvelua käytetään käytännössä siihen määritetyn rajapinnan läpi. Rajapinta peittää varsinaisen Palvelun sisäisen rakenteen sitä hyödyntäviltä tietojärjestelmiltä ja muilta palveluilta.	Rajapinta	
Palveluväylän sanoma	Varsinainen sanoma (tyypillisesti XML-viesti), jonka liityntäpalvelimet välittävät toisilleen.	Sanoma	

Palveluväylän sanomavälityspalvelu	Palveluväylän liityntäpalvelimeen asennetun perustoiminnallisuuden sovelluskomponentti, joka tarjoaa sovelluspalvelun, joka välittää sanomia liityntäpalvelimilta toisille.		
Palveluväylän sovelluskomponentti	Liityntäpalvelimeen asennettava sovelluskokonaisuus, joka sisältää palveluväylän keskeiset hajautetut palvelut. Perustoiminnallisuuden sisältävän kaikille toimijoille automaattisesti tulevan komponentin lisäksi voidaan määrittää sektori- tai vyöhykekohtaisia sovelluskomponentteja.	Sovellusmoduuli	
Palveluväylän vyöhyke	Palveluväylän internetin yli toimivaan Palveluväylän ytimeen kytketty erillinen vyöhyke, jonka sisällä voidaan käyttää kansallisesta palveluväylästä poikkeavaa tiedonvaihtoratkaisua tai -määrittämiä. On usein SLA-taattu tai korkeamman tietoturvasen rajattu osaverkko tai toimialakohtainen kokonaisuus. Vyöhykkeen sisällä tiedonvaihdon infrastruktuuri voidaan rakentaa palveluväyläratkaisun mukaisesti tai siellä voidaan käyttää sektorikohtaisia ratkaisuja. Vyöhykkeen ja Palveluväylän ytimen reunalla olevan Palveluväylän liityntäpisteen tulee pystyä muuntamaan mahdollinen vyöhykkeen sisäinen viestinvälitys Palveluväylän välitettäväksi viestiliikenteeksi ja päinvastoin	Vyöhyke	Vyöhykkeitä ei ole rajattu. Vyöhyke voi määrittää SLA-vaatimusten tai tietoturva-vaatimusten perusteella, mutta se voi myös määräytyä olemassa olevan infrastruktuurin tai kehittämisvastuun mukaisesti. Vyöhyke voidaan esimerkiksi määrittää siksi, että halutaan antaa tietyn toiminnon itse määrittää Vyöhykkeen sisällä tarkemmin sen käyttämä integraatiomalli. Palveluväylän ohjausorganisaatio (ks. rooli)hyväksyy Palveluväylän uudet Vyöhykkeet.
Palveluväylän ydin	Palveluväylän internetin yli tapahtuvan tiedonvälityksen kokonaisuus, joka noudattaa kaikilta osin palveluväylän rajapintoja ja määrittämiä ja toteutetaan palveluväylän toteutuksilla. Koostuu ytimeen liitetyistä liityntäpisteistä, mutta ei muiden eri palveluväylän vyöhykkeiden sisäisistä liityntäpisteistä.	Palveluväyläydin	
Palveluväyläosoite	IP-osoite tai DNS-nimi, josta palveluväylään kytketty palvelu löytyy		
Palveluväylään kytketty palvelu	Palveluväylän toimijan palveluväylään kytketty tietojärjestelmäpalvelu, joka tuottaa varsinaisen substanssipalvelun. Substanssipalvelu voi olla esim. tietovarantopalvelu, laskentapalvelu tai muu tietojärjestelmäpalvelu. Palvelu peitetään palveluväylän määrittämät täyttävän rajapinnan taakse. Tuottava palvelu tarjoaa toimintoja tai tietoja muiden käyttöön. Hyödyntävä palvelu hyödyntää ja käyttää palveluväylään kytkettyä Tuottavia palveluita.	Palvelu	

Tietojärjestelmäpalvelu		Kuvaus
Palveluväylän loogiset tietojärjestelmäpalvelut		
Ensimmäisen vaiheen palvelut		
	Turvallisen yhteyden muodostaminen	Tekninen palvelu, jolla muodostetaan salattu yhteys liityntäpisteisiin asennettujen liityntäpalvelimien välille. Muodostetaan aina kahdenvälisenä yhteytenä. Toteutetaan palveluväylän ytimessä internetin yli.
	Liityntäpalvelimien autentikointi	Autentikointipalvelu, jolla liityntäpalvelimet (tai liityntäpiste) kiistämättömästi autentikoidaan. Käytännössä varmennepalvelu, joka varmentaa tiedonvälityksen molemmat osapuolet. Molemmat osapuolet tarkistavat toisen osapuolen varmenteen ja yhteys muodostetaan vain molempien osapuolten hyväksyessä varmenteet. Kansallinen palveluväylä sisältää oman sertifikaattipalvelun CA sekä kuvauksen, mihin muihin sertifikaattipalvelun tuottajiin se luottaa. Tällä varmistetaan se, että sertifikaattipalvelut voidaan hajauttaa tarvittaessa. Autentikointipalvelu (CA, varmennepalvelu) vähentää uhkaa ns. man-in-the-middle tietoturvahyökkäyksille.
	Liityntäpalvelin (virtuaalinen palvelinpalvelu)	Virtuaalinen palvelinpaketti, joka voidaan asentaa virtualisoidulle palvelinalustalle tai fyysiseen palvelimeen. Helposti asennettava kokonaispalvelu, joka sisältää kaikki tässä kuvatut loogiset tietojärjestelmäpalvelut paketoituna kokonaisuutena.
	Sanomanvälityspalvelu	Varsinainen sanomien välittämisen ja ohjaamisen sovellus lähettäjäältä vastaanottajalle. Lähettää ja välittää kansalliseen palveluväylään määritettyjä sanomia.
	Turvanimipalvelu (DNSSec)	Palveluväylän sisäinen nimipalvelu. Palveluväylän palvelut kootaan yhteen sisäiseen domainiin, joiden nimiä hallitaan korotetun turvallisuuden nimipalvelulla.
	Sanomien sähköinen allekirjoitus	Palvelu, jonka avulla palveluväylän kautta välitetyt sanomat voidaan sähköisesti allekirjoittaa. Sähköisellä allekirjoituksella voidaan varmistua siitä, etteivät sanomat muutu "matkan varrella".
	Yhteyslokitus	Lokipalvelu, joka tallioi eri tiedonvaihdon osapuolten muodostamat yhteydet. Toteutetaan siten, että viestit lokitetaan sekä lähtö- että vastaanottopäähän sekä tiivisteinä md5-hashinä tai vastaavana kansallisesti keskitettyyn lokiin.
	Viestilokitus	Lokipalvelu, joka tallioi palveluväylän läpi välitetyt sanomat/viestit. Toteutetaan siten, että viestit lokitetaan sekä lähtö- että vastaanottopäähän sekä tiivisteinä md5-hashinä tai vastaavana kansallisesti keskitettyyn lokiin. Kansallisesti keskitettyyn lokiin ei tallioida itse sanomia.
	Palvelukatalogi	UDDI-katalogi, joka kuvaa, mitä SOA-palveluja tai muita palveluja palveluväylässä on käytettävissä.

	Sopimuskatalogi	Katalogi, joka sisältää palveluväyläorganisaatioiden ja palveluväyläoperaattorin väliset sopimukset sekä palveluväyläorganisaatioiden väliset sopimukset (kuka saa käyttää mitäkin palvelua ja mihin tarkoitukseen). On sähköisesti luettavissa. Jaellaan myös osaksi liityntäpalvelinta, jotta viestinvälitys ei edellytä reaaliaikaista yhteyttä keskitettuihin palveluihin.
	XML-skeema ja metatietopalvelu	Keskitetty palvelu, joka sisältää yleisimmät kansallisessa palveluväylässä käytettävät XML-skeemat sekä metatietopalvelun käytetyistä luokituksista, tunnisteista tms. Käytetään lähinnä kehittämisen tukena, ei operatiiviseen viestinvälitykseen.
	Testiympäristöpalvelu	Palvelu tarjoaa testiympäristön kansalliseen palveluväylään. Käytetään palveluväylään kytkettävien palvelujen kehittämisen tukena ja kehittämislustana.
	Kansalaisen tietojen käytön tietopalvelu - liityntäpistekohtainen	Kuhunkin liityntäpisteeseen sijoitettu tietojärjestelmäpalvelu, jonka avulla voidaan kustakin liityntäpisteestä selvittää, mitä tietoja tietystä yksilöistä käytäjästä on välitetty ja käsitelty.
	Aikapalvelu	Aikapalvelu synkronoi kansallisen palveluväylän liityntäpalvelimien sekä keskuspalvelimien kellot. Palvelun avulla voidaan kansallisen palveluväylän kautta tehtyihin transaktioihin liittää luotettava aikaleima. Tämä varmistaa prosessien ja viestien järjestyksen (kausalliteetin) ja luotettavan lokituksen. Tämän avulla voidaan luotettavasti jäljittää viestien ja sanomien käsittelyn sekä lokitietojen ajanhetki.
	Myöhempien vaiheiden palvelut	
	Palveluiden provisointipalvelu	Palveluväyläorganisaatioille tarkoitettu lisäarvopalvelu, jonka avulla voidaan automaattisesti itsepalveluliittymän avulla provisoida uusi palvelu palveluväylään tai erityisesti uusi liityntäpalvelin palveluväylään (esim. vain palveluväylän rajoittamattomia palveluita varten).
	Sanomamuunnospalvelukokonaisuus	Integraatiopalvelun laajennus, joka sisältää sanomamuunnosten käsittelyn erityispalvelut, kuten sanomarikastin, sanomasuodatin, yhdistin, jakaja tms.. Toteutetaan liityntäpalvelimeen asennettavalla palvelumoduulilla.
	Prosessimoottori	Integraatiopalvelun laajennus, joka sisältää laajemman sääntökoneen ja prosessimoottorin. Tämän avulla liityntäpalvelimeen voidaan luoda monimutkaisempia sanomavälitys ja palvelujen kutsusääntöjä. Toteutetaan liityntäpalvelimeen asennettavalla palvelumoduulilla.
	Anonymisoitu testipalvelu	Testipalvelu, joka tarjoaa palveluväylään kytkettyjen tietolähteiden anonymisoitua dataa testikäyttöön. Tästä sovitaan palveluväylän tietolähteiden omistajien kanssa.
	Kansalaisen tiedon käytön tietopalvelu - kokoava palvelu	Vrt. Liityntäpistekohtainen kansalaisen tietojen käytön tietopalvelu. Kokoaa yhteen kaikista viestilokeista tiettyä käyttäjää koskevan tiedonvaihdon ja näyttää tämän palveluna loppukäyttäjälle. Tarkoitettu erityisesti kansalaisen käyttöön, jotta hän voi seurata omien tietojensa käyttöä kokonaisuutena. Hyödyntää hajautettuja liityntäpistekohtaisia kansalaisen tietojen käytön tietopalveluita.

Prosessi	Sanallinen kuvaus	Omistaja	Asiakkaat	Muut toimijat
<i>Kansallinen palveluväylä on mahdollistavaa teknologiaa, joka ei tue mitään tiettyjä substanssi- tai liiketoimintaprosessia.</i>				
<i>Seuraavaan on koottu lähinnä palveluväylän käyttöön ja ylläpitoon liittyvät keskeiset prosessit.</i>				
Palveluväylään kytkeytyminen ja irtautuminen				
Palveluväylään kytkeytyminen				
Uuden vyöhykkeen kytkeminen palveluväylään	Uusi SLA-vyöhyke kytketään palveluväylään siten, että vyöhykkeen sisältä voidaan käyttää palveluväylän palveluita	Ko. vyöhykkeen vastuutaho, palveluväyläoperaattori n ohjauksessa	Vyöhykkeen sisäiset asiakkaat	Palveluväylän palvelujen omistajat ja tuottajat
Organisaation liittäminen palveluväylään	Organisaation kytkeytyminen palveluväylään. Organisaatio määrittää ja pystyttää liityntäpisteen ja sen liityntäpalvelimen/palvelimet, joiden kautta palveluväylän palveluja käytetään.	Ko. organisaatio, palveluväyläoperaattori n ohjauksessa		Palveluväylän palvelujen omistajat ja tuottajat
Uuden hyödynnettävän palvelun liittäminen palveluväylään	Palvelun rajapintojen ja käyttöehtojen määrittäminen ja julkaisu palveluväylään muiden toimijoiden hyödynnettäväksi.	Palvelun tarjoava organisaatio, palveluväyläoperaattori n ohjauksessa		Palveluväylän palvelujen omistajat ja tuottajat
Uuden hyödyntävän palvelun kytkeminen palveluväylään	Uuden hyödyntävän palvelun kytkeminen palveluväylään siten, että se voi käyttää jotakin/joitakin palveluväylään jo kytkettyä palvelua.	Palvelua hyödyntävä organisaatio	Hyödyntävän palvelun asiakkaat / käyttäjät, mahdollisesti kansalaiset	Palveluväylän palvelujen omistajat ja tuottajat. Mikäli hyödynnettävä palvelu edellyttää kahdenvälisestä sopimusta, toimijana on myös hyödynnettävän palvelun omistaja.
Irtautuminen				
Palvelun irrottaminen palveluväylästä	Yksittäinen palveluväylään kytketty palvelu irrotetaan palveluväylästä eikä se ole enää hyödynnettävissä.	Palvelun tarjoava organisaatio, palveluväyläoperaattori n ohjauksessa	Ko. palvelua hyödyntävät asiakkaat	Palveluväyläoperaattori
Organisaation irrottaminen palveluväylästä	Organisaation liityntäpisteen ja sen kaikkien palvelujen poistaminen palveluväylästä	Ko. organisaatio, palveluväyläoperaattori n ohjauksessa	Ko. organisaation asiakkaat	Palveluväyläoperaattori
Vyöhykkeen irrottaminen palveluväylästä	Kokonaisen palveluväylään kytketty Vyöhyke irrotetaan kansallisesta palveluväylästä. Vyöhykkeen sisältä ei enää voi aikaisemmassa muodossaan käyttää palveluväylän palveluita ja tietolähteitä	Ko. vyöhykkeen vastuutaho, palveluväyläoperaattori n ohjauksessa	Vyöhykkeen sisäiset asiakkaat	Palveluväyläoperaattori
Palveluväylän palvelujen käyttö				
Viestinvälityksen yleisprosessi	Liityntäpisteiden välisen tiedonkulun pääprosessi. Kaikki viestinvälityksen tarkemmat prosessit sovitetaan tähän prosessiin.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväylän kaikki asiakkaat	Palveluväyläoperaattori
Palveluväylän ytimen palvelujen hyödyntämisen yleisprosessi	Palveluväylän ytimen sisällä tapahtuva yleinen tiedonvaihtoprosessi	Palveluväyläoperaattori	Palveluväylän kaikki asiakkaat	Palveluväyläoperaattori

	Palveluväylän käyttö vyöhykkeen läpi	Palveluväylän palvelujen käyttö vyöhykkeen sisältä. Yleisprosessi, joka tarkentuu vyöhykkeittäin.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväylään kytketyn Vyöhykkeen asiakkaat	Palveluväyläoperaattori
Hallinto- ja operointi					
Hallinto					
	Tietojen käytön ja välityksen seuranta	Yleisprosessi palveluväylän tietojen käytön ja tiedonvälityksen seurantaan. Tarvittavat raportointiprosessit.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	
	Sopimusten hallinta	Palveluväylän käyttöehtojen määrittäminen, eri toimijoiden keskinäisten käytösopimusten hallinta. Palveluväyläorganisaatioiden ja palveluväyläoperaattorin sopimusten hallinta.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	
	Kaupallinen yleisprosessi	Rahoitus- ja budjetoitintprosessi. Mahdollinen hinnoittelu-, laskutus- ja reskontraprosessi.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho tuottaa hinnoitteluun ja rahoitukseen liittyvää perustietoa.
Operointi					
	Palvelun jatkuva ylläpito ja valvonta	ITSM-prosessi: Valvonta, herätteiden hallinta ja palvelutasonhallinta. Palveluväylän säännöllisten kunnossapitotehtävien toteuttaminen ja raportointi.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho
	Häiriön- ja ongelmanhallinta, palvelupyyntöjen hallinta	ITSM-prosesseja: Incident management, Major Incident Management, Problem management, Service request management	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho
	Muutoksen- ja konfiguraationhallinta	ITSM-prosesseja: Change ja Configuration management -prosessit.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho
	Tietoturvallisuuden hallinta	Tietoturvallisuuden valvonta, auditointi ja seurantaprosessi sisältäen tietoturvallisuuteen liittyvän asiakastiedotuksen sekä raportoinnin.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho tukee prosessia
	Julkaisunhallinta	ITSM-prosessi. Release management. Uusien ominaisuuksien, päivitysten ja korjauspakettien hallittu ja häiriötön julkaisuprosessi.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho
Kehittäminen					
	Kehittämistarpeiden kokoaminen	Kehittämistarpeiden kokoaminen sisäisesti ja asiakkailta, kehittämistarpeiden kokoaminen uusiin versioihin.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho
	Kehittämisen ohjaus ja kehittäminen	Kehittämispolun vaiheistuksen ja aikataulun määrittäminen. Kehittämisen resurssien järjestäminen, kehittämisen läpiviennin ohjaus, testaamisen hallinta.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho
Hallinta					
	Palvelukokonaisuuden tuotteistaminen	Palveluoperaattori vastaa kansallisen palveluväylän palvelukokonaisuuden tuotteistamisesta.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho

	Palveluväylän yhteisten käyttöehtojen ja sopimusmallien hallinta	Palveluväyläoperaattori ylläpitää ja hallinnoi kansallisen palveluväylän käyttöehtoja ja sopimusmalleja. Prosessi sisältää muutostarpeiden tunnistamisen, ehtojen muutosehdotusten määrittämisen, muutosten hyväksymisen palveluväylän ohjausorganisaatiossa sekä uusien käyttöehtojen ja sopimusmallien julkaisun.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän omistaja
	Palveluväylän käyttöehtojen noudattamisen valvonta	Palveluväyläoperaattorin tehtävänä on valvoa, että kansalliseen palveluväylään liittyneet organisaatiot noudattavat palveluväylän käyttöehtoja.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän omistaja
	Tietojen vaihdon vahvistaminen	Palveluoperaattori ylläpitää osana kansallisen palveluväylän keskitettyjä palveluja ns. jäljityslokia, johon tallennetaan paikallisten liityntäpalvelimien viestilokimerkintöjen MD5-tiivistet	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Kansalainen tai asiakas, joka pyytää vahvistamista
	Laskutusprosessi	Mikäli kansallisen palveluväylän käytöstä tehdään maksullista, palveluväyläoperaattori vastaa palveluväylään liittyneiden palveluväyläorganisaatioiden laskutuksesta.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän omistaja, palveluväylän ylläpitäjätaho
Palveluväylään kytkeytyminen					
	Vyöhykkeen kytkeminen palveluväylään	Uuden palveluväylän vyöhykkeen kytkeytymisen valmistelu ja toteutusprosessi. Toteutetaan vain erityistarpeista.	Palveluväyläoperaattori	Uusien vyöhykkeiden vastuutahot	Palveluväylän omistaja
	Organisaation kytkeytyminen palveluväylään	Organisaation kytkeytyminen palveluväylään. Organisaatio määrittää ja pystyttää liityntäpisteen ja sen liityntäpalvelimen/palvelimet, joiden kautta palveluväylän palveluja käytetään.	Ko. organisaatio, palveluväyläoperaattori n ohjauksessa		Palveluväylän palvelujen omistajat ja tuottajat
	Tietoa tuottavan palvelun kytkeminen palveluväylään	Palvelun rajapintojen ja käyttöehtojen määrittäminen ja julkaisu palveluväylään muiden toimijoiden hyödynnettäväksi.	Palvelun tarjoava organisaatio, palveluväyläoperaattori n ohjauksessa		Palveluväylän palvelujen omistajat ja tuottajat
	Hyödyntävän liityntäpalvelimen kytkeminen palveluväylään	Uuden hyödyntävän palvelun kytkeminen palveluväylään siten, että se voi käyttää jotakin/joitakin palveluväylään jo kytkettyä tuottavaa palvelua.	Palvelua hyödyntävä organisaatio	Hyödyntävän palvelun asiakkaat / käyttäjät, mahdollisesti kansalaiset	Palveluväylän palvelujen omistajat ja tuottajat. Mikäli tuottava palvelu edellyttää kahdenvälistä sopimusta, toimijana on myös tuottavan palvelun omistaja.
Palveluväylän palvelujen käyttö					
	Viestinvälityksen yleisprosessi	Liityntäpisteiden välisen tiedonkulun pääprosessi. Kaikki viestinvälityksen tarkemmat prosessit sovitetaan tähän prosessiin.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväylän kaikki asiakkaat	Palveluväyläoperaattori
	Lokitus ja tiedonvälityksen seuranta	Hyödyntäjä ja Tuottaja taltioivat viestinvälityksen viestilokiin & tämän seuranta	Palveluväyläorganisaatio (viestinvälityksen osapuoli)	Kansalaiset	Palveluväyläoperaattori
Palveluväylästä irtautuminen					
	Kahdenvälisen käyttösopimuksen irtisanominen	Tuottaja tai Hyödyntäjä irtisanoo kahdenvälisen tiedonluovutussopimuksen	Sopimusosapuoli, joka irtisanoo sopimukset	Sopimuksen toinen osapuoli	Palveluväyläoperaattori

	Yksittäisen palvelun irrottaminen kansallisesta palveluväylästä	Yksittäinen palveluväylään kytketty palvelu irrotetaan palveluväylästä eikä se ole enää hyödynnettävissä.	Palvelun tarjoava organisaatio, palveluväyläoperaattori n ohjauksessa	Ko. palvelua hyödyntävät asiakkaat	Palveluväyläoperaattori
	Palveluväyläorganisaation irtautuminen palveluväylästä	Organisaation liityntäpisteen ja sen kaikkien palvelujen poistaminen palveluväylästä	Ko. organisaatio, palveluväyläoperaattori n ohjauksessa	Ko. organisaation asiakkaat	Palveluväyläoperaattori
	Vyöhykkeen irtautuminen palveluväylästä	Kokonainen palveluväylään kytketty Vyöhyke irrotetaan kansallisesta palveluväylästä. Vyöhykkeen sisältä ei enää voi aikaisemmassa muodossaan käyttää palveluväylän palveluita ja tietolähteitä tai toisinpäin	Ko. vyöhykkeen vastuutaho, palveluväyläoperaattori n ohjauksessa	Vyöhykkeen sisäiset asiakkaat	Palveluväyläoperaattori
Kehittäminen ja ylläpito					
	Kehittämistarpeiden kokoaminen	Kehittämistarpeiden kokoaminen sisäisesti ja asiakkailta, kehittämistarpeiden kokoaminen uusiin versioihin.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho
	Kehittämisen ohjaus ja kehittäminen	Kehittämispolun vaiheistuksen ja aikataulun määrittäminen. Kehittämisen resurssien järjestäminen, kehittämisen läpiviennin ohjaus, testaamisen hallinta.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho
	Palvelun jatkuva ylläpito ja valvonta	ITSM-prosessi: Valvonta, herätteiden hallinta ja palvelutasonhallinta. Palveluväylän säännöllisten kunnossapitotehtävien toteuttaminen ja raportointi.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho
	Häiriön- ja ongelmanhallinta, palvelupyyntöjen hallinta	ITSM-prosesseja: Incident management, Major Incident Management, Problem management, Service request management	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho
	Muutoksen- ja konfiguraationhallinta	ITSM-prosesseja: Change ja Configuration management -prosessit.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho
	Tietoturvallisuuden hallinta	Tietoturvallisuuden valvonta, auditointi ja seurantaprosessi sisältäen tietoturvallisuuteen liittyvän asiakastiedotuksen sekä raportoinnin.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho tukee prosessia
	Julkaisunhallinta	ITSM-prosessi. Release management. Uusien ominaisuuksien, päivitysten ja korjauspakettien hallittu ja häiriötön julkaisuprosessi.	Palveluväyläoperaattori	Palveluväyläorganisaatiot	Palveluväylän ylläpitäjätaho

Nimi	Kuvaus	Tietovarannon keskeiset tiedot
Tässä on listattu vain kansallisen palveluväylän kaikkein merkittävimmät sisäiset loogiset tietovarannot.		
Palveluväylän kautta hyödynnettävät substanssietietovarannot määrittyvät palveluväylän käytön laajentuessa.		
Viitearkkitehtuurissa kuitenkin suositellaan, että kaikki kansalliset perustietovarannot kytketään kansalliseen palveluväylään.		
Palveluväylän ydintoimintojen loogiset tietovarannot		
Palvelukatalogi	UDDI-katalogi, pitää sisällään konekielisesti luettavassa muodossa palveluväylään kytkettyjen palvelujen ja tietovarantojen hyödyntämisen perustiedot	
Viesti- ja yhteysloki	Lokipalvelu, johon taltioidaan palveluväylän palveluiden välinen viestiliikenne ja muodostetut yhteydet. Toteutetaan hajautetusti siten, että loki tallentuu sekä lähde- että kohdelliityntäpalvelimelle sekä tästä MD5-hash tms. keskitettyyn lokivarantoon.	Yhteysloki: - aikaleima, yhteyden muodostamisen osapuolet, yhteyden kesto Viesti/tapahtumaloki - aikaleima, rajapinta, viesti, lähetettävä ja vastaanottava palvelu - epäonnistuneet viestit (virhekoodi, aikaleima) Itse viestejä ei taltioida keskitettyyn lokiin. Ainoastaan md5-hash
Sopimuskatalogi	Tämä tarkoittaa teknistä SOA-palvelukatalogia (UDDI), johon on koottu tiedot yödynnettävistä SOA-palveluista.	kunkin SOA-palvelun keskeisen sisällön kuten: • Nimi • Kuvaus • Palvelutyyppe • SLA • Operaatiot, metodit • Sanomat • Virheilmoitukset • Edellytykset (pre-condition) • Jälkitila (post-condition)
Varmenteet	Palveluiden varmenteita koskeva tietovaranto. Varmistaa tiedonvaihdon osapuolten kiistämättömyyden.	Palveluiden varmennetiedot, CA-tiedot
Skeemat ja metatiedot	Rajapintojen ja sanomien skeematietojen ja metatietojen tietovaranto. Auttaa palvelujen kehittäjiä tuottamaan yhteisten määritysten mukaisia yhteentoimivia palveluja.	Skeematiedot. Sanomien ja viestinvälityksen metatiedot.
DNSsec-turvanimet	Nimipalvelu	Nimipalvelun perustiedot. DNS-nimet ja näiden IP-osoitteet

Valvonnan kohde	Prioriteetti	Valvottavat elementit / tekijät	Raja-arvot	Muuta
Laitetila				
Jäähdytys, lämpötila	Kriittinen	1. Lämpötila 2. Jäähdytyskoneen toiminta 3. Pumppujen ym. toiminta 4. Lämmönvaihtimen iäättyminen	1. 15-30 C 2-4. Jäähdytyskonekohtaiset raja-arvot	
Sähkö	Kriittinen	1. Sähköverkon häiriöt (UPS hälyttää), 2. UPS-häiriöt, 3. Varavoiman käynnistyminen	1. Pienetkin häiriöt hälytetään 2. UPS-kohtaiset hälytysrajat 3. Käynnistys, vika tai polttoaine vähissä	Varavalmalaitteiden ja UPSien toiminta tulee tarkistaa määrävällein (vähintään kerran vuodessa). Tämä tarkistaminen tulee dokumentoida.
Tulipalo	Kriittinen	Savu ja näyteenotto	Määräytyy käytetyn palohälytysjärjestelmän mukaan. Esim. Useampiportainen raja-arvo. Hälytysraja => lähtee hälytys, Palohälytysraja => palohälytys. Jos useampi kuin yksi ilmaisin havaitsee yhtä aikaa tulipalon => automaattisen sammutusjärjestelmän käynnistys	
Kosteus	tärkeä	1. Suhteellinen ilmankosteus 2. Vesivahingot – lattiakaivon vedenpinta tai muu kosteusanturi lattialla ja muissa kriittisissä kohdissa.	1-40-60% 2. Kosteusanturin hälytys. Raja-arvo määritetään asettamalla kosteusanturi oikeaan kohtaan	
Kulunvalvonta	Kriittinen	1. Ovien sähkölukot (tilatieto) 2. Liiketunnistimet – murtohälytys 3. Kameravalvonta (jos on)	1. Murtohälytykset 2. Murtohälytykset 3. Voidaan valvoa tarvittaessa manuaalisesti. Suositellaan liiketunnistimiin liitettyä kameralaitteistoa, joka ottaa automaattisesti kuvia liiketunnistimen hälytyksessä	
Palvelimet, levy- ja tallennusjärjestelmät				
Palvelinlaitteet	Kriittinen	Laitevirheet. Lämpötila, powerit, tuuletin, CPU, levyt, muistit	Käytetään laiteomittajien raja-arvoja. Hyödynnetään valvonta-agentteja ja keskitettyä valvontaratkaisua	Huom. Valvonta-agenttien valvontasykli tulee määrittää integraatiopalvelua varten varsin lyhyeksi. Suositus: 1 min näytteenottoväli.
Virtuaalipalvelinalusta (mikäli käytetään virtuaalipalvelimia)	Kriittinen	1. Suorituskyky 2. Tallennustilan riittävyys 3. Virtuaalisen tietoliikenteen riittävyys	1. Sovellukselle määritetty raja-arvo 2. Sovellukselle määritetty raja-arvo 3. Virtuaalialustalle ja virtuaalipalvelimille määritetty raja-arvo	
Levyjärjestelmät, SAN-verkko	Kriittinen	1. Laiteviat 2. Kokonaislevytila / allokoitu levytila 3. Kuormitus 4. SAN-kytkimien laitevirheet - porttikohtaisesti	1. Autodiagnosi => viesti laiteomittajalle & palveluntuottajalle 2. Vaihtee kohdekohtaisesti, riippuu tyyppillisestä datamäärän kasvunopeudesta. 90% ensimmäinen hälytys, 95% kriittinen hälytys 3. Määritetään levyjärjestelmäkohtaisesti 4. Vikatilanteet (vähintään ns. ping-valvonta)	Huom. Valvonta-agenttien valvontasykli tulee määrittää integraatiopalvelua varten varsin lyhyeksi. Suositus: 1 min näytteenottoväli.
Käyttöjärjestelmät	tärkeä	1. Verkkoysteys: ping 2. Prosessit (keskeinen integraatiopalvelussa) 3. Resurssit: muisti, I/O, CPU, levytila (akuutti tila + trendiseuranta) 4. Muistin käyttö, muistivuodot 5. Virhelokit (myös tietoturvasyistä)	1. N. 1 min välein 3 pingin sarja (toimii/ei toimi) 2. On/off 3. Integraatiosovelluksen ja laiteomittajien asettamat hälytysrajat, tarkennettava tapauskohtaisesti 4. Tarvittaessa: esim. trendivalvonta 5. Tarvittaessa: valitut kriittisen lokitiedot valituissa lokeissa	Huom. Valvonta-agenttien valvontasykli tulee määrittää integraatiopalvelua varten varsin lyhyeksi. Suositus: 1 min näytteenottoväli. Tietoturvasyistä suositellaan myös hälytyksiä uusista prosesseista, joita käyttöjärjestelmän prosessiistaan ilmestyy normaalin käytön aikana - tämä voi viitata haittaohjelmaan.
Tietokannat	tärkeä	1. Instanssin/prosessin päälläolo 2. Vapaa tila 3. Virhelokit 4. Lukitukset 5. Varmistukset (myös eheys) 6. Suorituskyky	1. on/off 2. Kannan ylläpitäjän määrittämä 3. Ks. Virhelokit edellä 4. tietokantakohtaiset valvonta- ja hallintajärjestelmien asettamat kohteet ja raja-arvot 5. meni läpi/ei mennyt - esim. valvontajärjestelmän tarkistus varmistuslokista, skripti tms. 6. Määritetään tapauskohtaisesti - esim. cache hit rate tms.	Huom. Valvonta-agenttien valvontasykli tulee määrittää integraatiopalvelua varten varsin lyhyeksi. Suositus: 1 min näytteenottoväli.
Varmistusjärjestelmät				
Varmistusjärjestelmä	tärkeä	1. Varmistusten läpimeno 2. Nauha/levyvirheetvirheet 3. Varmistusten kesto 4. Nauhakierron ajantasaisuus 5. Varmistusten kohteiden ajantasaisuus	1. Ei läpi 2. Järjestelmähälytys 3. 200% keskimääräisestä läpimenoajasta 4. Manuaalinen seuranta 5. Manuaalinen seuranta	
Tietoliikenne				
Kytkimet	Kriittinen	1. Ping 2. Syslog 3. Tapahtumat 4. Suorituskyky, virheet jne. 5. "kuolleiden" porttien valvonta	1. 3-5 min välein 2. Virheilmoitukset, mistä otettu hallintayhteys 3. SNMP-trap (konf.häiriöt, buuttaukset, tupla-IP:t) 4. Rääätöily trendiraportointi / valvonta 5. Määritetään tapauskohtaisesti	
Reitittimet	Kriittinen	1. Kuten kytkimet + 2. Aliverkot	1. Kuten kytkimet 2. Esim. aliverkkojen odottamattomat muutokset	
Palomuuuri	Kriittinen	1. lokit, päälläolo 2. Kapasiteetti	1 ja 2. Määritetään palomuurin omilla välineillä palomuurikohtaiset raja-arvot	

